

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»
Факультет філології
Кафедра української літератури

**Програма виробничої навчально-виховної практики
студентів IV курсу Факультету філології ОР «Бакалавр»
денної та заочної форм навчання**

Галузь знань 01
Освіта/Педагогіка
Спеціальність 014.01 Середня
освіта
(Українська мова і література)

Івано-Франківськ – 2019

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма виробничої педагогічної (навчально-виховної) практики студентів ОР «бакалавр» Факультету філології спеціальності 014.01 Освіта/Педагогіка Середня освіта (Українська мова і література) розроблена з врахуванням Законів України «Про освіту» (від 23.05.1991 р. № 1060-X), Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (Наказ Міністерства освіти України від 8.04.1993 р. № 93), Національних доктрин розвитку освіти (Указ Президента України від 17.04.2002 р. №347/2002, а також відповідних угод: Угоди № 4 с / 17 про співпрацю між Департаментом освіти та науки Івано-Франківської міської ради та Державним вищим навчальним закладом «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 20 лютого 2017 року та Угоди № 83 с/ 16 про співпрацю між Департаментом освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської обласної державної адміністрації та Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 21 грудня 2016 р.

Вступ

Практична підготовка студентів Філологічного факультету спеціальності 014.01 Освіта/Педагогіка Середня освіта (Українська мова і література), які здобувають ступінь бакалавра, виявляється важливою складовою частиною навчально-пізнавального процесу у вищих закладах освіти для формування компетентностей майбутніх фахівців-педагогів. Від її належно продуманої організації, насиченості продуктивним змістом, який забезпечується тісними взаємозв'язками між університетом та загальноосвітніми базами практики (ЗОСШ I –III ст., коледжами та ліцеями, що дають своїм випускникам середню освіту) залежить якість підготовки бакалаврів.

Виробнича педагогічна (навчально-виховна) практика кваліфікаційного рівня «бакалавр» студентів четвертого курсу проходить у VIII семестрі на базі середніх освітніх закладів і передбачає:

- систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності;
- практичне застосування студентами-практикантами набутих у процесі навчання теоретичних знань, умінь та навичок при вирішенні конкретних наукових та виробничих завдань;
- виконання науково-дослідної роботи (написанням курсової та бакалаврської роботи з елементами методики) та участь магістранта в науково-практичних конференціях, підготовці матеріалів (тез, доповідей) до друку;
- набуття студентами-практикантами досвіду організації різних видів навчальної діяльності за обраним профілем викладання «Українська мова і література»;
- ведення педагогічних спостережень, аналізу труднощів навчально-виховної роботи, окреслення шляхів і засобів їх подолання
- проведення виховної роботи та набуття умінь педагогічного спілкування.

У процесі проходження виробничої навчально-виховної практики в загальноосвітніх середніх закладах (переважно – школах) студент-практикант остаточно опановує фахові навички майбутнього вчителя-словесника й водночас педагога-наставника з метою реального формування у школярів національної самоідентифікації; повсякчасно бережно плекає в юних душах питоме бажання сприймати українську мову та національне українське красне письменство як неперехідні національні цінності; виробляє здатність активно реалізувати україно-центричний підхід у власній професійній діяльності вчителя-словесника, вихователя й наставника, цілеспрямовано використовує гуманістичний потенціал української мови та літератури для розкриття духовного світу людини XXI ст., володіє навчально-виховними та розвивальними засобами й методиками формування високого рівня світогляду юного покоління. У педколективі конкретного загальноосвітнього

середнього закладу різних типів студент-практикант вчиться виробляти комунікаційні стратегії співпраці зі старшими колегами, соціальними партнерами й учнями (вихованцями), а також із їхнім батьками чи опікунами за умови неухильного дотриманням етичних норм такого спілкування.

Мета та завдання програми виробничої педагогічної (навчально-виховної) практики студентів-практикантів ОР «бакалавр» галузі знань Освіта/Педагогіка Спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)) полягає в узагальненні та структуруванні усіх етапів теоретичної професійної підготовки майбутніх фахівців філологічної галузі: формування стійкого професійного інтересу до обраної педагогічної спеціальності, ґрунтовного ознайомлення зі специфікою та змістом роботи в різних загальноосвітніх закладах середньої освіти та створення уявлень про спеціальність «Освіта/педагогіка» як сфери майбутньої діяльності й утвердження професійних умінь, знань та навичок учителя-словесника.

Основні положення проведення виробничої педагогічної (навчально-виховної) практики студентів ОР-бакалаврів.

Бакалавр – освітньо-кваліфікаційний рівень фахівця I рівня вищої освіти, який теоретично і вже частково практично (виробнича навчально-виховна практика в школі на III курсі) набув поглиблених спеціальних умінь та знань інноваційного характеру, отримав певний досвід їх практичного застосування та продукування нових знань для вирішення проблемних професійних завдань. Бакалавр має достатньо широку ерудицію, фундаментальну наукову базу, володіє методологією наукової творчості, знаннями вікової психології, методики мови і літератури в школі, сучасними інформаційними технологіями, найбільш поширеними методами отримання, обробки, збереження і використання науково-дослідницької і науково-педагогічної діяльності.

Документи про організацію та проведення практики

1. *Наказ про практику*, який визначає терміни, базові кафедри, навчальні заклади, університетських викладачів-методистів, терміни здачі звітів про практику. Цей документ надається факультетським керівником-методистом у відділ виробничої (навчальної) практики університету не пізніше двох тижнів до її початку.

2. *Протоколи* відповідних рішень кафедри про розподіл студентів між університетськими керівниками-методистами, результати обговорення та оцінки проходження виробничої (навчально-виховної) практики студентами, заслуховування індивідуальних звітів практикантів.

3. *Індивідуальні звіти* студентів-практикантів, що затверджуються та оцінюються на засіданні кафедри. Документи, які засвідчують якість проходження виробничої практики студентами-практикантами, перевіряються й оцінюються університетськими методистами української мови і літератури, педагогіки і психології.

4. Організація і керівництво практикою

Згідно навчального плану загальне керівництво практиками здійснюється факультетським керівником-методистом, а методичне управління забезпечується методистами-викладачами кафедри української літератури й також методистами кафедри педагогіки та кафедри психології.

Обов'язки факультетського керівника-методиста: фахівець із числа досвідчених керівників-методистів здійснює загальне керівництво виробничою практикою студентів у загальноосвітніх середніх закладах (переважно ЗОСШ I – III ст.). В його обов'язки входить:

- заздалегідь узгоджує підготовку до виробничої практики студентів визначених баз практики;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед початком практики (інструктаж про дотримання правил техніки безпеки, етики спілкування в педагогічному та учнівському колективах, надання студентам-практикантам необхідних документів: направлення, програма з дидактико-

методичними матеріалами, щоденник, індивідуальний план); ознайомлює з документами звітності про проходження практики;

- організовує розподіл студентів на педагогічну практику в школах міста;

- видає письмове скерування студентам-практикантам у визначені наказом школи;

- забезпечує студентів-практикантів програмою практики та зразками необхідних документів (щоденник обліку роботи, індивідуальний щоденник студента, вірєць характеристики на клас, характеристики на учня, вірєць звіту про проходження практики);

- організовує зустріч студентів-практикантів з дирекцією школи, куди вони скеровані на проходження виробничої практики, вчителями-предметниками та класними керівниками, з якими працюватимуть упродовж практики в школі;

- на основі даних, одержаних від старост підгруп (протягом першого тижня), кожен університетський методист-предметник складає зведений графік практики у окремій школі (розклад уроків, місце і дні пробних залікових уроків, виховних та позакласних занять);

- перевіряє звітну документацію і подає загальний звіт про наслідки проведення практики університетському керівнику студентською педагогічною практикою;

- виставляє диференційну оцінку за педагогічну практику із врахуванням виконання всіх видів завдань практики.

- контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку;

- у складі комісії приймає залік із виробничої практики, оформляє письмовий звіт із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів, який затверджує завідувач кафедрою, та здає університетському керівнику практики.

Обов'язки керівників-методистів за основним фахом:

спільно з дирекцією школи розподіляють студентів-практикантів за класами;

- беруть участь у настановчих і підсумкових нарадах щодо організації педагогічної практики;

- надають студентам методичну допомогу у підготовці до уроків, позакласних занять, затверджують конспекти пробних і залікових уроків;

- відвідують уроки студентів-практикантів, беруть участь в їх обговоренні, оцінюють їх;

- знайомлять студентів-практикантів з досвідом роботи кращих учителів школи;

- надають студентам-практикантам можливість користуватись необхідною документацією та літературою під час виконання практичних завдань; забезпечують відповідну методичну допомогу практикантам з організації та проведення уроків та позаурочних заходів у закладах освіти; надають адресну допомогу під час виконання навчальних завдань практики;

- здійснюють облік відвідування студентами об'єктів практики. У випадку злісного порушення ними трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку, спричиненні конфліктів тощо, повідомляють у навчальний заклад;

- контролюють виконання студентами-практикантами завдань згідно їх індивідуального плану;

- проводять разом із спеціалістами з безпеки життєдіяльності інструктаж з охорони праці і техніки безпеки.

- здійснюють контроль та проводять консультації для студентів на об'єктах практики;

- спільно з методистами об'єктів практики здійснюють оцінювання практичної роботи студента-практиканта;

- організовують публічний захист результатів практики під час підсумкової конференції;

- консультують старосту підгрупи щодо підготовки загального звіту про проходження практики, заздалегідь редагують та удосконалюють його виступ на підсумковій конференції.

Бази практик

Базами педагогічних практик можуть бути загальноосвітні школи, школи з поглибленим вивченням окремих предметів, гімназії, ліцеї або середні спеціальні навчальні заклади III рівня акредитації. Навчальний заклад, у якому буде проведена виробнича (навчально-виховна) практика студентів-бакалаврів, повинен відповідати таким основним вимогам: мати хорошу матеріальну базу, необхідну для проведення практики, достатню кількість середніх і старших класів, у навчальному закладі повинні викладати вчителі першої й вищої категорій, адміністрація й педагогічний колектив повинні дати згоду прийняти студентів на виробничу практику у межах визначеного терміну.

Зміст

виробничої педагогічної (навчально-виховної) практики

студентів-практикантів ОР «бакалавр» спеціальності 014.01

Освіта/Педагогіка Середня освіта (Українська мова і література)

Змістовий модуль 1. Теоретична підготовка студента-практиканта до роботи у школі.

Тема 1. Вимоги до сучасного уроку української літератури.

Тема 2. Вимоги до оцінювання знань, умінь та навичок учнів.

Тема 3. Вимоги до оцінювання усних відповідей та письмових робіт.

Змістовий модуль 2. Учитель-словесник і навчальний процес.

Тема 4. Особисті якості вчителя-словесника.

Тема 5. Професійні якості вчителя-словесника.

Тема 6. Планування наукової та навчально-виховної роботи вчителем.

Змістовий модуль 3. Підготовка та проведення уроків.

Тема 7. Скрупульозне складання власних конспектів уроків.

Тема 8. Успішне проведення уроків.

Змістовий модуль 4. Виготовлення навчально-методичного забезпечення.

Тема 9. Підготовка диференційованих дидактичних карточок з індивідуальними завданнями.

Тема 10. Підготовка презентаційних матеріалів.

Тема 11. Підготовка обладнання та методичного забезпечення до уроків.

Змістовий модуль 5. Виконання індивідуальних завдань згідно планування до кожного уроку.

Студент-практикант повинен:

- здійснювати спостереження за методикою організації різних видів навчальної роботи з учнями, що її здійснює учитель-наставник, керівник-методист від бази практики;
- розробити робочу програму і навчально-методичний комплекс дисципліни, що її буде викладати впродовж проходження практики;
- систематично готувати конспекти уроків, проконсультувавшись

із викладачем та завідувачем кафедри;

– забезпечувати завдання для самостійної роботи учнів, а також для поточного контролю, укласти тексти тощо;

– підготувати аналіз матеріалів практики та звіт, взяти активну участь у захисті.

Шкала

оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах виробничої педагогічної (навчально-виховної) практики

ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4	ЗМ 5	Підсумковий контроль			Сума балів
Теми: 1, 2, 3	Теми: 4, 5, 6	Теми: 7, 8	Теми: 9,10,11	Індивідуальне завдання	матеріали щоденника педагогічних спостережень	Звіт про практику	Публічний захист результатів практики	
5	5	15	10	15	10	10	20	100

ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Індивідуальні завдання для студентів-практикантів пропонують викладачі-методисти кафедри української літератури, беручи до уваги актуальні проблеми у викладанні професійно орієнтованих дисциплін та фахові уподобання студентів. Зокрема, індивідуальні завдання для студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр», повинні мати виразно креативний характер, передбачати творчий, пошуковий підхід, засвідчувати належні знання, уміння й навички студентів-практикантів.

Основними видами індивідуальної роботи студента-практиканта є

підготовка планів-конспектів уроків та виховних занять, новітніх за формою та методами навчання – диспуту, сюжетно-рольової гри, колоквиуму тощо, або сценарію навчально-виховного заходу. Важливо, щоб упродовж всього терміну практики відбувалась апробація підготовлених студентом-практикантом матеріалів, заздалегідь було передбачено, скільки часу буде використано на окремі структурні елементи уроку, як саме практично використовуватимуться найбільш ефективні інтерактивні методики, зроблено висновок, настільки якісно сформовано професійні вміння та фахові навички студента-практиканта.

Документи, які додаються

до індивідуального звіту про педагогічну виробничу практику студента-практиканта ОР «бакалавр»

1. Звіт про проходження виробничої навчально-виховної практики:
 - 1.1. Рецензія (коротка аргументація і відмітка з вказівкою оцінки) керівника-методиста практики ВНЗ на проведені студентом-практикантом уроки та виховні заняття.
 - 1.2. Рецензія (коротка аргументація і відмітка з вказівкою оцінки) керівника-методиста практики ВНЗ на позакласний захід з предмету українська література.
2. Щоденник практики.
3. Конспекти уроків з української літератури (з дидактичними, наочними чи ігровими матеріалами).
4. Методичні розробки заходів з позакласної роботи.
5. Методичні розробки виховних заходів.
6. Психолого-педагогічна характеристика учнівського колективу.
7. Психолого-педагогічна характеристика окремого учня (на вибір студента практиканта).

Протягом всієї практики студенти присутні в навчальному закладі від початку до закінчення уроків, відвідують уроки вчителя та своїх однокурсників, самостійно проводять заняття, ведуть щоденник за встановленою формою:

Титульна сторінка:

**Щоденник проходження
виробничої навчально-виховної практики
з _____ до _____ року
в (назва загальноосвітнього закладу: школи,
гімназії, коледжу, ліцею, пту)
студента (студентки) IV курсу групи _____
спеціальності _____ «Українська мова
і література» факультету Філології
ДВНЗ «Прикарпатський університет
імені Василя Стефаника»
_____ (ПП)**

Стор. 1:

Витяг з наказу

№ _____ від _____ студент
направляється для проходження педагогічної практики на об'єкт
..... з _____ по
_____ 20_ року.

Навчальна практика з предмета **Українська мова і література**
школа _____ район, область
_____ клас _____

Вчитель-предметник _____
Класний керівник _____
Заступники директора з навчальної роботи _____
Заступники директора з виховної роботи _____
Директор школи _____

Стор. 2:

Список учнів _____ класу (в якому студент-практикант працює класним керівником)

№ п/п	П. І. П.	Рівень навчальних досягнень з предметів «українська мова» та «українська література»	Суспільно-корисна робота учнів у класі

Стор. 3:

Розклад уроків української мови і літератури _____ класу (класів, в якому (яких) студент-практикант проводить уроки української мови і літератури)

Понеділок	Четвер
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
Вівторок	П'ятниця
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
Середа	Субота
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8

Стор. 4:

Розклад уроків з предметів «українська мова» та «українська література»

Дні тижня	I зміна								II зміна							
	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
Понеділок																
Вівторок																
Середа																
Четвер																
П'ятниця																
Субота																
Початок уроку																
Закінчення уроку																

Стор. 5 (сторінок може бути відведено значно більше, ніж одна):

ПЛАН
навчальної і виховної діяльності студента-практиканта

№ п/п	Зміст навчальної роботи
	I. Передбачувані для роботи теми уроків _____ _____
	II. Виготовлення наочних матеріалів _____ _____
	III. Відвідування уроків учителів-предметників _____ _____
	IV. Відвідування уроків своїх товаришів _____ _____
	V. Позакласна робота з предмета _____ _____
	VI. Інші види роботи _____

Стор. 6 – 8:

№ п / п	Зміст виховної роботи	Ві д мі тк а пр о ви ко на ння

	I. Організаційна робота з класом	

	II. Робота з підвищення рівня компетентності учнів	

	III. Трудове виховання	

	IV. Морально-етичне виховання	

	V. Естетичне виховання	

	VI. Правове виховання	

	VII. Робота з батьками	

Стор. 9 – 15 (на кожен тиждень практики відводиться окрема сторінка щоденника):

Період	Зміст роботи
I тиждень	
II тиждень	

III тиждень	
IV тиждень	
V тиждень	
VI тиждень	

Стор. 16 – 46 (на кожен день практики відводиться окрема сторінка):

Дата	Щоденні записи про навчально-виховну роботу, яку проводить студент у школі та нотатки психолого-педагогічних спостережень за школярами

Стор. 47: Статистичний звіт

Інформація	Кількісний показник
Усього провів уроків: З них на оцінку: відмінно добре задовільно незадовільно	
Відвідав уроків: З них уроків учителів-предметників уроків за спеціальністю уроків своїх товаришів	
Взяв участь у обговоренні уроків: З них уроків учителя-предметника своїх товаришів	
Провів додаткових уроків (у незакріпленому класі)	
Провів позакласних заходів З них з предмету загально виховного характеру	
Виготовив наочного матеріалу до уроків	
Пропустив усього днів практики З них за поважною причиною	
Самооцінка своєї педагогічної роботи	

Завершується виробнича навчально-виховна практика написанням індивідуальних звітів усіма, без винятку, студентами-практикантами за їм заздалегідь запропонованим взірцем:

ЗВІТ

про дійсне проходження виробничої педагогічної
(навчально-виховної) практики в

_____ (назва конкретного загальноосвітнього

середнього закладу, де ця практика

була зrealізована студентом-практикантом

(студенткою-практиканткою)

спеціальності _____ ОР бакалавр

Факультету філології ДВНЗ

«Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника»

_____ (П.І.П.)

У період з _____ до _____ року я проходив
(-ла) виробничу практику на базі _____ (назва середнього
загальноосвітнього закладу).

За мною під час виробничої практики були закріплені такі університетські
керівники-методисти з кафедр української літератури, педагогіки і психології:

1. _____ (посада, вчений ступінь, звання, П.І.П.).

2. _____ (посада, вчений ступінь, звання, П.І.П.).

3. _____ (посада, вчений ступінь, звання, П.І.П.).

Керівниками від бази практики (вчителі, класні керівники, асистенти
вчителя, шкільні психологи, директор школи, заступник директора) були :

(посада, П.І.П.) _____

За період проходження виробничої (навчально-виховної) практики
мною, студенткою (студентом) _____ П.І.П. було
зrealізовано такі види педагогічної діяльності:

1. _____

2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____

РЕКОМЕНДАЦІЇ

для удосконалення організації та проведення виробничої
навчально-виховної практики:

- Позитивні та негативні моменти в організації та змісті практики:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

- Побажання та рекомендації щодо покращення якості практики:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Дата.

Підпис студента-практиканта.

Підпис керівника-методиста.

Затверджено на засіданні кафедри (протокол №__ від _____)

Загальний звіт про проходження виробничої (навчально-виховної) практики факультетським керівником подається у 7-денний термін після отримання результатів та оцінки практики на засіданні кафедри за такою формою:

ЗВІТ

про якісний рівень проходження виробничої педагогічної (навчально-виховної) практики студентами-бакалаврами

IV курсу денної (заочної) форми навчання спеціальності

014.01 Освіта / Педагогіка Середня освіта

(Українська мова і література) Факультету філології

Термін проведення _____

Кількість студентів згідно наказу _____

Кількість студентів, які проходили практику _____

Кількість студентів, які не пройшли практику, конкретні причини
непроходження _____

Бази практики _____

Оцінки за практику:

«відмінно» _____

«добре» _____

«задовільно» _____

«незадовільно» _____

«не з'явилися для проходження практики» _____

Пропозиції щодо вдосконалення організації та змісту
практики: _____

Загальна кількість керівників-методистів виробничої (навчально-виховної) практики _____

Факультетський керівник-методист практики: П.І.П., підпис

Завідувач кафедри української літератури П.І.П., підпис

Оцінка результатів проведення виробничої навчально-виховної практики на IV курсі

Педагогічна практика студентів-бакалаврів Філологічного факультету завершується диференційованим заліком.

При оцінюванні обов'язково враховуються:

- якість практичної навчальної роботи студента-практиканта;
- якість виховної роботи
- порозуміння з учнівським колективом;
- організованість, ретельність і самодисципліна бакалавра-практиканта під час реального проходження практики;
- ініціатива і творчість студента-практиканта у різних видах діяльності;
- якість оформлення документації практики;
- своєчасність здачі документації виробничої практики.

Підсумки виробничої навчально-виховної практики студентів-бакалаврів IV курсу підводяться на засіданні кафедри української літератури, а попередньо затверджуються педагогічними радами навчальних закладів, на базі яких проходила практика. Остаточо завершується виробнича практика підсумковою конференцією, під час якої бакалаври-практиканти обмінюються власним досвідом, а керівники-методисти від університету для себе надалі визначають шляхи найбільш ефективного удосконалення професійної підготовки студентів, виробляють парадигму теоретичної і практичної роботи бакалаврів-практикантів на перспективу.

Шкала оцінювання навчальних успіхів студентів-бакалаврів в умовах виробничої навчально-виховної практики проводиться за 100-бальною цифрою, національною та шкалою ECTS, які подано нижче:

**ОСНОВНІ КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ В ПРАКТИЧНИХ
ФАХОВИХ УМІНЬ СТУДЕНТІВ-ПРАКТИКАНТІВ**

100-бальна шкала	Національна шкала	Шкала ECTS
90-100	5 (відмінно)	A
82-89	4 (добре)	B
75-81	4 (добре)	C
69-74	3 (задовільно)	D
60-68	3 (задовільно)	E
35-59	2 (незадовільно з можливістю повторного складання)	FX
1-34	2 (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)	F

**РЕКОМЕНДОВАНІ ЧИННІ ШКІЛЬНІ
ПІДРУЧНИКИ І ПОСІБНИКИ:**

1. Слоньовська О.В. Українська література .Підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів / Ольга Слоньовська. – К.: Літера, 2016. – 350 с.
2. Слоньовська О. Українська література: підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів / О.В. Слоньовська, н. В. Мартин, Н. М. Вівчарик, Н. С. Курінна, Л. Т. Шевчук. – К. : Літера ЛТД, 2017. – 288 с.
3. Слоньовська О. В. Українська література: профільний рівень, 10 клас / Ольга Слоньовська, Наталія Мафтин, Наталія Вівчарик. – К.: Літера ЛТД, 2018. – 304 с.
4. Слоньовська О. В. Українська література: рівень стандарту, 10

- клас / Ольга Слоньовська, Наталія Мафтин, Наталія Вівчарик. – К.: Літера ЛТД, 2018. – 224 с.
5. Слоньовська О. В. Українська література (профільний рівень): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О. В. Слоньовська, Н. В. Мафтин, Н. М. Вівчарик. – Київ: Літера ЛТД, 2019. – 319 с.
 6. Слоньовська О. В. Українська література (рівень стандарту): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / О. В. Слоньовська, Н. В. Мафтин, Н. М. Вівчарик. – Київ: Літера ЛТД, 2019. – 255 с.
 7. Українська література. 9 клас: хрестоматія / упоряд. Ольга Слоньовська – К. : Літера ЛТД, 2017. – 352 с.
 8. Українська література: хрестоматія, профільний рівень, 10 клас: хрестоматія електронному варіанті/ упоряд. Ольга Слоньовська. – 998 с.
 9. Українська література: хрестоматія, рівень стандарту, 10 клас / упоряд. Ольга Слоньовська. - К.: Літера ЛТД, 2018. – 608 с.

Проходження виробничої навчально-виховної практики студентами спеціальності 014.01 Освіта/Педагогіка Середня освіта (Українська мова і література) відбувається в основному у старших класах загальноосвітніх середніх закладів у восьмому семестрі (IV курс) після проходження подібної навчально-виховної практики в середніх класах загальноосвітніх шкіл у шостому семестрі (III курс) і повної вичитки лекцій, проведення практичних та лабораторних занять з таких особливо важливих для якісної практики навчальних предметів з явно педагогічним ухилом, як «Методика викладання української мови в школі» та «Методика викладання української літератури в школі», а також «Вікова психологія» та «Педагогіка».

Отже, студенти-практиканти ОР «бакалавр» спеціальності 014.01 Освіта/Педагогіка Середня освіта (Українська мова і література) апріорі мають належну ґрунтовну теоретичну підготовку з фахових дисциплін і володіють відповідними як суто теоретичними, так і практичними знаннями, уміннями й навичками молодого вчителя української мови і літератури. Вони ознайомлені з чинними програмами з української мови і літератури в школі та календарним плануванням уроків конкретно у тих класах, у яких їм доводиться проходити виробничу навчально-виховну практику.

**РЕКОМЕНДОВАНІ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ МОЛОДИМ УЧИТЕЛЕМ
НАГАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ У
ХОДІ ПРАКТИЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА УРОКАХ
УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ПОСІБНИКИ, ПІДРУЧНИКИ ТА
МОНОГРАФІЇ З МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ
ЛІТЕРАТУРИ В ШКОЛІ:**

1. Бондаренко Ю. І. Теорія і практика навчання української літератури на філософсько-історичних засадах у старших класах загальноосвітньої школи : монографія / Юрій Іванович Бондаренко.– Ніжин : Вид-во Ніжин. держ. пед. ун-ту ім. М. Гоголя, 2009.– 352 с.
2. Власова О. І. Педагогічна психологія: навч. посіб. / О. І. Власова. – К. : Либідь, 2005. – 400 с.
3. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посіб. / автор-уклад. О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : А. П. Н., – 2012. – 136 с.
4. Ісаєва О. О. Концептуальні основи аналізу художнього твору в школі : наук.-теорет. зб. / О. О. Ісаєва. – Тернопіль : Астон, 2016.
5. Лавриченко Н. М. Педагогіка соціалізації: європейські обриси / Н. М. Лавриченко. – К. : ВІРА ІНСАЙТ, 2010. – 444 с.
6. Клочек Г. Ліна Костенко: тексти та інтерпретація. Навчальний посібник-хрестоматія / Ідея, впорядкування та інтерпретація творів Григорія Клочека. – К. : Видавництво «Український пріоритет», 2019. – 648 с.
7. Клочек Г. Шевченкове Слово: спроби наближення / Григорій Клочек. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 416 с.
8. Лісовський А. М. Етюди з методики викладання літератури / Антон Михайлович Лісовський. – К. : Ленвіт, 2013. – 105 с.
9. Мариновська О. Педагогічна інноватика & Менеджмент інновацій / Оксана Мариновська. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2019. -504 с.
10. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової

- літератури в середніх навчальних закладах / Л. Ф. Мірошниченко. – К. : Ленвіт, 2000. – 240 с.
11. Москалець В.П. Психологія особистості: навчальний посібник / Рекомендовано міністерством освіти і науки, молоді та спорту України для студентів навчальних закладів / Віктор Петрович Москалець. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 415 с.
 12. Наукові основи методики літератури : посіб. для студ. вищ. навч. закладів / [за ред. Н. Волошиної]. – К. : Ленвіт, 2002.– 344 с.
 13. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Є. А. Пасічник. – К., 2000. – 317 с.
 14. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання / О. І. Пометун. – К., 2017. – 144 с.
 15. Пометун О. І. Методика навчання історії в школі / О. Пометун, Г. Фрейман. – К. : Генеза, 2019. – 328 с.
 16. Про Дмитра Павличка: Збірник статей / кол. авт; упорядкування, вст. ст., бібліографія, список авторів статей та індекс авторів Дмитра Пилипчука. – К. : Видавничий центр «Просвіта», 2019. -
 17. Пультер С. Методика викладання української літератури / С. Пультер, А. Лісовський. – Т. : Підручники і посібники, 2014. – 144 с.
 18. Ситченко А.Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах : навч. посіб. для студентів-філологів / Анатолій Люціанович Ситченко. – Ленвіт, 2011. – 291 с.
 19. Скрипченко О. В. Вікова та педагогічна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук. – К. : Каравела, 2019. – 400 с.
 20. Степанишин Б. І. Література – вчитель – учень: самостійне вивчення учнями літератури / Степанишин Б. І. – К. : Освіта,

1993. – 240 с.

21. Токмань Г.Л. Методика навчання української літератури в середній школі : підручник / Ганна Леонідівна Токмань. – К.: Академія, 2012. – 312 с. – Серія («Альмамагер»).
22. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія / Ганна Леонідівна Токмань. – К. : Міленіум, 2012. – 320 с.
23. Тягло О. В. Критичне мислення : навч. посіб. / О. В. Тягло. – Х. : Основа, 2008. – 189 с.
24. Уліщенко В. Теорія і практика інтерсуб'єктного навчання української літератури в школі: монографія / Віолетта Уліщенко. – К.: Вид-во НПУ імені МП Драгоманова, 2011. – 486 с.